

Er wordt gekonkeld en gemoord, maar het blijft altijd speels en opgewekt

TONEEL

EMILIA GALOTTI

Door TA-2/Toneelgroep Amsterdam

& Toneelschuur Producties

Gezien 21/1, Toneelschuur Haarlem

Te zien t/m1/2 en op 17 en 18/2 aldaar

★★★☆☆

Mooi is ze, zo mooi. In een eenvoudige grijze overgooier schuift het burgermeisje Emilia Galotti over het toneel en neuriet zachtjes voor zich uit. Er is een graaf verliefd op haar en zij is ook op hem. Wat doet dat lieve kind dan met zo'n groot mes? Met kracht ramt ze het in de vloer, waar het de rest van de voorstelling blijft staan – de voorbode van naderend onheil.

Als *Emilia Galotti* (Gotthold Ephraim Lessing, 1772) al een sprookje is, dan een boosaardig sprookje. De prins die de mooie Emilia óók begeert, gaat door roeien en ruiten om haar in zijn lustslot te krijgen. Daar komt natuurlijk gelazer van.

De Noorse regisseur Maren E. Bjørseth, onderdeel van het talentontwikkelingsprogramma van Toneelgroep Amsterdam, koos Lessings stuk als volgende stap in haar onderzoek naar de vrouw als symbool. Is Emilia speelbal van de mannen om haar heen of vindt ze zelf ook nog iets? Die vraag is gevat in lichtvoetig drama. Met mannen in wortelbroeken, vrouwen met pijpenkrullen

en ploinkende harpgeluiden, want we zijn hier aan het hof.

Op het titelpersonage na zijn de gezichten van de acteurs wit bepoeierd, wat herinnert aan een eerdere encensering van Susanne Kennedy. Die gaf Lessings tragedie echter een gevaarlijk kantje. Bij Bjørseth is het spel eerder grotesk, met overdreven gebaren en malle dansjes. De jonge cast weet er mooi raad mee. Als Keja Klaasje Kwestro als jaloerse gravin het toneel betreedt, lijkt de voorstelling zelfs even om te slaan in komedie, zó hilarisch zet ze de bedrogen minnares neer. Is het die luchthartigheid die het drama in de weg zit? Zeker, Diewertje Dir is in haar schoolmeisjeskostuum een prachtige Emilia. Wijdbeens zit ze op de vloer, schijnbaar onbewust van de seksuele macht die ze heeft. Toch heeft een onderonsje met de prins haar danig van haar stuk gebracht, zegt ze zelf. Haar door haar vader en aanstaande bruidegom geroemde zedigheit kent op zijn zachtst gezegd een rafelrandje. Alleen komt dat hier niet goed uit de verf. Emilia mag dan verzuchten dat verleiding het ware geweld is, met haar paardenstaart en jeugdige argeloosheid ademt ze een en al onschuld en naïviteit.

De wellustige prins van Jip van den Dool wil ook maar niet echt pervers worden, daarvoor krult zijn kuif te olijk. Er wordt gekonkeld en gemoord, maar steeds speels, opgewekt. Grimmigheid blijft achterwege, en daarmee ook de ernst van Emilia's

dilemma: wie beslist over haar lot?

Blijft over een sterke cast, waarin vooral de vrouwen schitteren. Hannah van Lunteren laveert als Emilia's moeder prachtig tussen de rechtschapenheid van haar echtgenoot en het spannende sexappeel van haar dochter. Dir speelt ondanks de gemiste ambivalentie een knappe titelrol. En Kwestro overtreft als treurende, grommende, manipulatieve en hysterisch lachende gravin haar ook al zo sterke spel in *Troje trilogie* eerder dit seizoen. Een prijs kan haast niet uitblijven.

Joukje Akveld

‘Wijdbeens zit ze op de vloer, schijnbaar onbewust van de seksuele macht die ze heeft’

→ Als Lessings *Emilia Galotti* al een sprookje is, dan een boosaardig sprookje. FOTO SANNE PEPER

